

بررسی ژن **mecA** در سویه‌های استافیلولوکوک اورئوس مقاوم به مقادیر بالای اگزاسیلین جدا شده از بیمارستانهای تهران

انسیه جوان^۱، حمیدرضا فلاحتی^۲، مهناز سیفی^{۳*}، ملیحه طالبی^۴، غلامحسین ابراهیمی پور^۵، محمدرضا پورشفیع^۶

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد میکروبیولوژی دانشگاه شهید بهشتی
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد میکروب شناسی انتیتوپاستور ایران
۳. استادیار بخش سل و تحقیقات ریوی انتیتوپاستور ایران
۴. استادیار گروه میکروب شناسی دانشگاه علوم پزشکی ایران
۵. استادیار گروه زیست شناسی دانشگاه شهید بهشتی
۶. دانشیار بخش میکروب شناسی انتیتوپاستور ایران

* نشانی برای مکاتبه: خیابان ۱۲ فروردین، انتیتوپاستور ایران، بخش سل و تحقیقات ریوی، mahsaifi@yahoo.com
دریافت مقاله: بهمن هشتاد و هشت پذیرش برای چاپ: فروردین هشتاد و نه

چکیده

سابقه و هدف: انتشار گسترده استافیلولوکوک اورئوس های مقاوم به متی سیلین (MRSA) در محیط های بیمارستانی، نیاز به کنترل آنها مطرح ساخته است. این مطالعه با هدف جداسازی سویه های استافیلولوکوک اورئوس مقاوم به مقادیر بالای اگزاسیلین از بیمارستانهای تهران و بررسی ژن **mecA** در این سویه ها انجام گرفت.

روش کار: از آبان ۱۳۸۷ تا شهریور ۱۳۸۸، ۳۵۰ ایزوله استافیلولوکوک، جداسازی شده و تشخیص سویه های استافیلولوکوکوس اورئوس با استفاده از تست های بیوشیمیایی انجام گرفت. مقاومت سویه ها نسبت به اگزاسیلین با استفاده از دو روش دیسک دیفوزیون و تعیین MIC و شناسایی حضور ژن **mecA** با استفاده از روش PCR بررسی شد. الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی سویه های MRSA نیز نسبت به ۱۹ آنتی بیوتیک تعیین گردید.

یافته ها : در مجموع ۱۵۰ ایزوله استافیلولوکوک اورئوس جداسازی شد که از این تعداد، ۶۸٪ سویه MRSA بودند. تمامی سویه های MRSA نسبت به پنی سیلین و آمیکاسین مقاوم و نسبت به کانامایسین، سیپرو فلوکساسین، نوبرامایسین، اریترومایسین، جنتامایسین، تتراسیکلین، کلیندامایسین و کوتريماکسازول بیش از ۸۰٪ مقاومت داشتند. تست MIC در ۲۵٪ (۳۷) مورد از سویه های MRSA $\geq 512\mu\text{g}/\text{ml}$ و در ۴۰٪ (۶۳) مورد از آنها $\geq 256\mu\text{g}/\text{ml}$ بود. نتایج تست PCR نشان داد که ۹۵٪ (۶۴) از این سویه ها حامل ژن **mecA** بودند.

نتیجه گیری: سویه های MRSA با MIC بالا نسبت به اگزاسیلین که نسبت به چند آنتی بیوتیک دیگر نیز مقاوم هستند در این مطالعه شیوع بالایی داشتند که به نظر میرسد جهت جلوگیری از طفیان های ناشی از این گونه سویه های MRSA در مراکز بیمارستانی مراقبت ها و تدبیر ویژه ای باید بکار گرفته شود. تکنیک PCR که قادر به تشخیص سریع سویه های MRSA میباشد، در کنار انجام آزمایش های فنوتیپی از قبیل کشت و بررسی مقاومت آنتی بیوتیکی به روش MIC، از قابلیت بالایی جهت کنترل شیوع این سویه ها، برخوردار میباشدند.

واژگان کلیدی: استافیلولوکوک اورئوس، اگزاسیلین، ژن **mecA**

آمیکاسین، کاتامایسین، پنی سیلین، کلیندامایسین و نیتروفورانتوئین از شرکت DIFCO، ریفامپین، سینترسید، کلامفنیکل، جنتامایسین و تیکوپلائین، از شرکت Bio Rad، کوتربیومکسازول، سیپروفلوکسازین، توپرامایسین، تراسیکلین، اریترومایسین، فوزیدیک اسید، وانکومایسین و لینه زولید از شرکت Mast و مینوسیکلین از شرکت Sanofi تعیین گردید (۶).

تعیین حداقل غلظت مهار کنندگی Minimal Inhibitory Concentration (MIC) درین سویه‌های MRSA نسبت به آنتی بیوتیک اگزاسیلین با استفاده از روش Broth Microdilution تعیین حداقل غلظت مهار کنندگی

برای استخراج Total DNA یک کلنی از کشت خالص باکتری را درون ۱۰ ml از محیط کشت BHI broth تلچیح کرده و یک شب در دمای ۳۷ درجه سانتیگراد قرار دادیم. پس از سانتیریفیوژ (۵ دقیقه در ۴۵۰ rpm) بر روی رسوب حاصل ۳۰۰ میکرولیتر از بافر لیز شامل: ، EDTA ۱mM Lysozyme 20mg/ml, Sucrose 50%, ساخت در دمای ۳۷ درجه سانتیگراد قرار داده سپس سوسپانسیون حاصل را به لوله اپندروف منتقل کرده و پس از سانتیریفیوژ(۱۵ دقیقه در ۱۳۰۰۰ rpm) مایع رویی را به درون یک لوله اپندروف منتقل کرده و DNA باکتری بعد طی دو مرحله تخلیص توسط مخلوط فنل، کلروفرم و ایزوآمیل الکل ویک مرحله کلروفرم و بالغوزدن اتanol سرد بمدت ۲۴ ساعت در ۲۰°C - و سانتیریفیوژ به مدت ۱۵ دقیقه در دور ۱۳۰۰ rpm و حل کردن رسوب بدست آمده در ۵۰ میکرولیتر بافر TE حاوی RNase بدست آمد (۷).

جهت بررسی وجود ژن مقاومت به متی سیلین (mecA) از پرایمرهای اختصاصی با سکانس ۵'-GTA GAA ATG ACT GAA CGT ۵'-CCA ATT CCA CAT و mecA1: CCG ATA A-3' و mecA2: TGT TTC GGT CTA A-3' سیکل حرارتی مورد استفاده در دستگاه ترموسایکلر ابتدا یک دناتوراسیون اولیه به مدت ۵ دقیقه در ۹۴°C و سپس ۳۰ سیکل بصورت ۱۵ ثانیه در ۹۴°C، ۱۵ ثانیه در ۶۱°C و ۳۰ ثانیه در ۷۲°C و سپس Final Extention در دمای ۷۲°C بمدت ۵ دقیقه انجام گرفت. حجم مخلوط واکنش PCR برای هر سویه ۲۵ μl بود که شامل: dNTPs(0.16 mM), MgCL2(0.8 mM), buffer(2.5μl) Taq ، Primers(16 pmol of each) . mM) DNA Polymerase(1u/μL) و همچنین ۲ μl از نمونه DNA تخلیص شده باکتریایی بود(۹).

جهت مشاهده محصول PCR (۳۱۰ bp) از ژل آگاروز ۱ درصد والکتروفورز در ولتاژ ۷۰ به مدت ۴۰ دقیقه استفاده شد و در نهایت رنگ آمیزی اتیدیوم بروماید برای رویت باندهای DNA انجام گردید.

مقدمه

با مشاهده اولین سویه‌های استافیلوکوک اورئوس مقاوم به متی سیلین (Methicillin Resistant Staphylococcus aureus) (MRSA) در سال ۱۹۶۱، به تدریج میزان شیوع عفونت‌های بیمارستانی و مرگ و میر ناشی از این عوامل، بشدت رو به افزایش نهاد. بر اساس تعریف، استافیلوکوک اورئوس مقاوم به متی سیلین به سویه‌هایی از استافیلوکوک اورئوس گفته می‌شود که یا حامل ژن mecA باشد و یا اینکه حداقل غلظت مهار کنندگی ۴ μg/ml و یا بیشتر را از خود نشان دهند(۱).

اکثر سویه‌های MRSA و نوپدیدی سویه‌هایی با MIC بالا نسبت به اگزاسیلین، دارای مقاومت و یا کاهش حساسیت نسبت به دیگر عوامل آنتی بیوتیکی می‌باشند که این مساله باعث محدود شدن اختیارات درمانی و جلوگیری از انتشار این پاتوژنها می‌گردد. از طرف دیگر شیوع سویه‌های MRSA با MIC بالا ولزوم استفاده از داروهای دیگری نظری وانکومایسین که سمی بوده و مصرف آن مقرن به صرفه نمی‌باشد، دلیلی پرای تلاش در جلوگیری از گسترش آنها می‌باشد. طبق گزارشات اخیر در میان بیماران بیمارستانی مبتلا به باکتریومی MRSA میزان MIC بالای وانکومایسین نیزگزارش شده است(۲).

مسؤولین مراقبت‌های بهداشتی و کنترل عفونت در بیمارستانها باید ضمن بررسی میزان شیوع این باکتری، برنامه‌هایی جهت جلوگیری از انتشار این ارگانیسم ارائه نمایند که در این راستا دانستن الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی و نقش عوامل مرتبط با بروز مقاومت می‌تواند در برنامه‌های کنترل عفونت مفید باشد(۳).

مقاومت به متی سیلین و دیگر مشتقان خانواده آنتی بیوتیکهای خانواده بتلاکتم، ناشی از وجود ژن mecA به طول ۲/۱ kb می‌باشد(۳). با وجود دارا بودن ژن mecA، سویه‌های MRSA ممکن است دارای MIC= ۴-۸ μg/ml باشند و در مواردی سویه‌هایی با mecA مشاهده شده که دارای ژن PCR نیستند، از این رو بعنوان روش استاندارد برای تشخیص ژن mecA در نظر گرفته می‌شود(۴). این مطالعه با هدف جداسازی سویه‌های استافیلوکوک اورئوس مقاوم به مقادیر بالای اگزاسیلین از بیمارستانهای تهران و بررسی ژن mecA در این سویه‌ها انجام گرفت.

روش کار

۳۵۰ ایروله استافیلوکوکوس از چند بیمارستان دولتی در تهران جداسازی شده و مورد بررسی قرار گرفتند. برای تعیین جنس و گونه از روشهای استاندارد آزمایشات رنگ آمیزی گرم، کاتالاز، DNase، کواگولاز و تخمیر مانیتور استفاده شد(۵).

جهت تعیین مقاومت سویه‌های استافیلوکوکوس ارئوس نسبت به آنتی بیوتیک متی سیلین، سویه‌ها بر روی محیط کشت مولر هینتون آگار حاوی ۴ درصد نمک کشت داده شد و مقاومت به متی سیلین به روش دیسک دیفوزیون و با استفاده از دیسک حاوی اگزاسیلین از شرکت Mast، مورد بررسی قرار گرفت. سپس الگوی مقاومت آنتی بیوتیک سویه‌های CLSI بر اساس جدول CLSI نسبت به ۱۹ آنتی بیوتیک شامل

بحث

سویه های MRSA یکی از شایعترین عوامل مطرح در بروز عفونتهای بیمارستانی می باشند. افزایش حداقل غلظت مهارکنندگی در برابر اگراسیلین و کاهش حساسیت نسبت به دیگر عوامل آنتی بیوتیکی، درمان و مهار انفال عفونت های بیمارستانی ناشی از MRSA را با چالش بسیار بزرگی روپرداخته است. سویه های MRSA در بیمارستانهای مورد مطالعه از گستردگی بالایی برخوردار می باشند. بر اساس نتایج حاصل از این مطالعه میزان شیوع MRSA در جامعه آماری مورد بررسی ماء، ۴۵٪ است و این در حالیست که نرخ فراوانی MRSA در کشورهای آسیایی از قبیل عربستان سعودی، هند و ژاپن به ترتیب ۸٪ (۱۱)، ۴٪ (۱۰) و بیش از ۶۰٪ (۱۲) گزارش گردیده است.

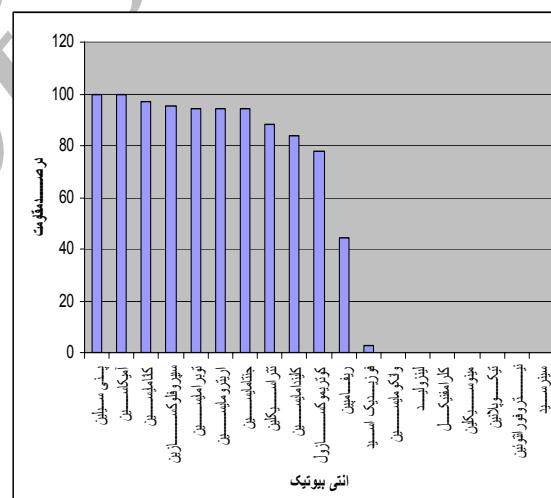
طبق آمارهای موجود در ایالات متحده میزان شیوع MRSA از ۷٪ در سال ۱۹۸۰ به ۶۰٪ در سال ۲۰۰۴ رسیده است (۱۳). در کشورهای اروپایی این رقم به کمتر از ۱٪ در هلند و اسکاندیناوی و به ۳٪ در انگلستان و لهستان و بیش از ۵٪ در پرتغال و ایتالیا رسیده است (۱۲). در مطالعه ای که در سال ۱۳۸۳ در شیراز انجام گرفته است، میزان سویه های MRSA مقاومت ۳۸٪ (۱۴) گزارش شد. طی مطالعه ای در بیمارستان لقمان در سال ۱۳۸۳، میزان شیوع MRSA، ۹۰٪ گزارش شده است (۱۵). در مطالعه دکتر امین زاده ۱۰۰٪ سویه ها مقاوم به متی سیلین و ۹۵٪ مقاوم به اگزاسیلین بودند (۹). در مطالعه ای در کاشان در سال ۱۳۸۱ میزان مقاومت به اگراسیلین ۹۶٪ گزارش شد (۱۶). متفاوت بودن میزان مقاومت به متی سیلین در گزارشات مختلف میتواند ناشی از تفاوت در مدت زمان استفاده از این دارو، روش های مختلف انجام آزمایشات سنجش مقاومت، جمعیت های مختلف مجموعه های مورد مطالعه و بررسی بر روی بیماران با سابقه متفاوت آنتی بیوتیک درمانی باشد.

در مطالعه ما مقاومت به ونکومایسین در بین سویه های MRSA مشاهده نشد. نخستین سویه VRSA (Vancomycin Resistant Staphylococcus aureus) شد (۱۷) و نخستین سویه با مقاومت کاهش یافته به ونکومایسین نیز در سال ۱۹۹۷ در ژاپن گزارش گردید و پس از آن در کشورهای انگلستان، فرانسه و ایالات متحده گزارش ای از شیوع سویه های VRSA مشاهده گردید (۱۸). در مطالعات مختلفی نیز که تاکنون در ایران انجام گرفته، گزارشات متفاوتی از شیوع سویه های استافیلوکوک مقاوم به ونکومایسین مشاهده شده است. در طی مطالعه ای در ایران در سالهای ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴ میزان مقاومت نسبت به ونکومایسین بترتیب در حدود ۱۸٪ (۱۹) و ۷٪ (۱۶) گزارش شده است. در مطالعات دیگری در سالهای ۱۳۸۰ و ۱۳۸۴ تمامی سویه ها حساس به ونکومایسین بودند (۹) و (۲۰). بنابراین با توجه به اطلاعات بدست آمده از تمامی مطالعات انجام گرفته در ایران و مقایسه با سایر کشورهای جهان می توان گفت که با توجه به پایین بودن میزان مقاومت به ونکومایسین در میان سویه های S. aureus در سراسر جهان، نتایج مطالعه حاضر همواری کامل دارد. با بررسی الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی بدست آمده از سویه های MRSA حاصل از این مطالعه و دیگر تحقیقات صورت گرفته مشابه مشخص میگردد که این سویه ها در برابر آنتی بیوتیک هایی از قبیل پنی سیلین، آمیکاسین، جنتامایسین، سپیروفولکوساسین، توبرامایسین، اریترومایسین و تتراسیکلین مقاومت بالایی را نشان میدهند. با توجه به نتایج حاصل از این تحقیق ۸۴٪ ایزوله های MRSA به کلیندامایسین از خود مقاومت نشان دادند که با توجه به نقش این دارو در درمان عفونت های حاصل از MRSA، مقاومت بالایی به آن می تواند نگرانی هایی را در پی داشته باشد. میزان مقاومت به کلیندامایسین در طی مطالعه ای در عربستان در سال ۲۰۰۴، ۲۰۰۵ و در نیجریه در سال ۲۰۰۵، مقاومت ۹۲٪ نسبت به کلیندامایسین گزارش گردیده است (۲۲).

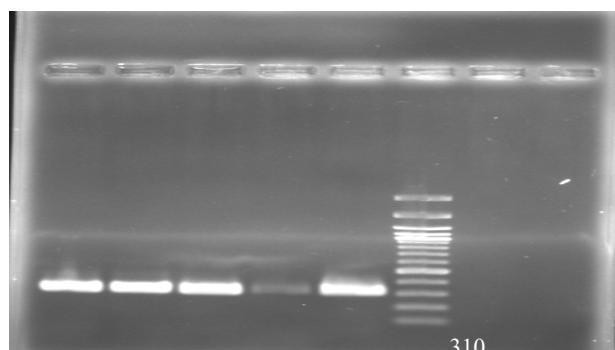
یافته ها

از مجموع ۳۵۰ ایزوله استافیلوکوک جمع آوری شده، ۱۵۰ سویه به عنوان *S.aureus* شناسایی شدند که از مجموع آنها ۶۸ سویه (۴۵٪) نسبت به دیسک اگراسیلین مقاوم بودند و به عنوان سویه های MRSA مورد بررسی های تکمیلی قرار گرفتند. نمودار ۱ نشان دهنده درصد مقاومت آنتی بیوتیکی سویه های MRSA می باشد. بر این اساس مشخص است که تمامی سویه های MRSA مورد بررسی نسبت به آنتی بیوتیکهای ونکومایسین، تیکوپالائین، لینه زولید، کلارامفنیکل و نیتروفورانتوئین حساس بودند. این در حالی است که تمامی این سویه ها نسبت به آنتی بیوتیکهای پنی سیلین و آمیکاسین مقاومت نشان دادند. نتایج MIC این سویه ها نسبت به اگراسیلین نشان داده که حداقل غلظت مهارکنندگی برای حدود ۳۷٪ از ایزوله ها بیشتر یا مساوی $512\text{ }\mu\text{g/ml}$ و برای ۵۹٪ از سویه ها بیشتر یا مساوی $256\text{ }\mu\text{g/ml}$ بود.

به دنبال انجام آزمون PCR جهت تعیین زن *mecA* مشخص گردید که ۹۵٪ سویه ها واجد زن *mecA* بودند (تصویر ۱) ولی ۵٪ از سویه ها علی رغم دارا بودن مقاومت نسبت به دیسک اگزاسیلین و داشتن MIC بالا، با پیر اپیرم های مورد استفاده جهت زن *mecA* منفی بودند.

نرمودار ۱: درصد مقاومت آنتی بیوتیک سویه های MRSA

تصویر شماره ۱: محصول ژن *mecA* در سویه های PCR و مجموعات *mecA* ژن (310bp) مارکر وزن مولکولی M

درمان عفونت‌های ناشی از سویه‌های MRSA با MIC بالا نیازمند تجویز دوز بالای آنتی‌بیوتیک در مبتلایان به این عفونت‌ها می‌باشد که میتواند علاوه بر گسترش میزان مقاومت، باعث ایجاد عوارض جانبی نیز گردد.

در تحقیق حاضر ۵ درصد از سویه‌های MRSA، PCR منفی داشتند و MIC آنها ≤ 256 بود. این مسئله می‌تواند مربوط به پیدایش موتابیوون در ژن مقاومت به متی سیلین در بین این سویه‌ها یا وجود فناوری‌های فیزیولوژیکی مانند تغییر در دیواره باکتری باشد (۱۷).

با وجود مقاومت بالا نسبت به اگزاسیلین در بین این سویه‌ها شاید مشکل در زنگ‌های تنظیم کننده بیان ژن *mecA* هم وجود داشته باشد که در حال حاضر تحقیقات در این موارد ادامه دارد.

مقاومت بالای آنتی‌بیوتیکی در سویه‌های استافیلوکوک اورئوس در بیماران بیمارستانی می‌تواند در نتیجه مصرف نادرست آنتی‌بیوتیک‌ها، رعایت نکردن اصول بهداشتی در محیط‌های بیمارستانی و در بین کارکنان و پرسنل بیمارستان باشد.

از اینرو لزوم تشخیص به موقع و صحیح این سویه‌ها بخصوص در محیط‌های بیمارستانی احساس می‌شود و از طرفی درمان با آنتی‌بیوتیک‌هایی نظیر وانکومایسین و تیکوپلانین که آخرین درمان محسوب می‌شود، پر هزینه و دارای عوارض جانبی بسیاری برای بیماران می‌باشد. با در دست داشتن الگوی مقاومت سویه‌های MRSA می‌توان قدمهای موثری در جهت کنترل روند مقاومت این سویه‌ها و جلوگیری از شیوع بیشتر عفونتهای ناشی از آنها شد.

کلرامفینیکل می‌تواند یکی از آنتی‌بیوتیک‌های مؤثر در مواجه با سویه‌های MRSA باشد. شاید بتوان گفت که در مطالعه حاضر حساسیت ۱۰۰٪ سویه‌های MRSA نسبت به این دارو ناشی از پایین بودن میزان استفاده از این آنتی‌بیوتیک بواسطه اثرات و عوارض جانبی متعدد آن است که باعث شده تقریباً استفاده از این آنتی‌بیوتیک بدست فراموشی سپرده شود. اما با این وجود این آنتی‌بیوتیک همچنان جهت درمان عفونتهای ناشی از منتشرت مورد توجه می‌باشد (۱۵).

در این مطالعه میزان مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک‌های پنی سیلین، آمیکاسین، کانامایسین، جنتامایسین، توبرامایسین بالاست و می‌توان گفت که در استفاده‌های درمانی نمی‌توانند اثرات قابل ملاحظه‌ای داشته باشند که این امر میتواند ناشی از استفاده بالای این آنتی‌بیوتیک‌ها در عفونتهای ناشی از باکتریهای مختلف در کشور باشد.

در سویه‌های MRSA مورد مطالعه در ۳۶.۹٪ MIC بیشتر از $512\mu\text{g}/\text{ml}$ و در ۵۹٪ از سویه‌ها بیشتر از $256\mu\text{g}/\text{ml}$ در MIC، ۲۰۰۷ تحقیقات دیگر انجام شده در کشور سری لانکا در سال ۲۰۰۷. سویه‌های مورد مطالعه بیشتر یا مساوی $128\mu\text{g}/\text{ml}$ گزارش شد (۲۲). همچنین در مطالعه ایی که در سال ۲۰۰۸ در ژاپن صورت گرفت ۲۹٪ از ایزوله‌های MRSA، دارای MIC بیشتر یا مساوی $512\mu\text{g}/\text{ml}$ بودند (۲۴).

نتیجه گیری

REFERENCES

- 1.Hososaka Y,Hanaki H,Endo H,Suzuki Y,Nagasawa Z,et al.Characterization of Oxacillin-susceptible *mecA*-positive *Sataphylooccus aureus*:a new type of MRSA,Tokyo,Japan.J Infect Chemoter; 2007 April 26;13:79-86
- 2.Jarzembowski T,Wisniewska K,Jozwik A,Witkowski J.Heterogeneity of Methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* strains(MRSA)characterized by flow cytometry,Gdansk,Poland.Curr Microbiol; 2009 Mar 28;59(1):78-80.
۳. منیری رضوان، شفیعی محمد. بررسی شیوع و عوامل پیشگیری کننده‌ی مقاومت دارویی استافیلوکوکوس اورئوس جدا شده از نمونه‌های بیمارستان‌های کاشان، ایران. مجله‌ی علمی، پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی زنجان پاییز ۱۳۸۷، دوره‌ی ۱۶: شماره ۶۴ صفحات ۷۳ تا ۸۲.
- 4.Anand KB,Agrawal P,Kumar S,Kapila K.comparison of cefoxitin disc diffusion test,oxacillin screen agar, and pcr for *mecA* gene for detection of MRSA,Pune,India.Indian J Med Microbiol; 2009;27(1):27-9.
5. Martins A, Cunha ML.Methicillin Resistance in *Staphylococcus aureus* and coagulase-negative *Staphylococci*:Epidemiology Logical and Molecular Aspects,Botucatu,Brasil.Microbial.Immunol; 2007 March 29;51(9):787-95 .
- 6.National Committee for clinical Laboratory Standards (2000) performance Standard for Antimicrobial Susceptibility tests approved Standard 7th edn. Villanoa:National Committee for Clinical Laboratory Standards.

7. Menon PK, Nagendra A. Comparison of rapid method of DNA extraction using microwave irradiation with conventional phenol chloroform technique for use in multiplex PCR for *mecA* and *femB* genes to identify genotypes of MRSA from cultures, Pune, India. *Med J Armed Forces India*; 2001 Jul; 57(3):194-96.
8. Jonas D, Speck M, Daschner FD, Grundmann H. Rapid PCR-Based Identification of Methicillin-Resistant *Staphylococcus aureus* from Screening Swabs, Nottingham, United Kingdom. *J CLIN MICROBIOL*; 2002 May; 40(5):1821-23.
۹. امین زاده زهره، ماستری فراهانی علی، گچکار لطیف. بررسی شیوع ناقلين استافیلوکوکوس اورئوس در بیماران همودیالیزی مزمن مراجعه کننده به بخش همودیالیز بیمارستان شهید دکتر لبافی نژاد در و تعیین الگوی مقاومت آنتی میکروبیال. *فصلنامه بیماریهای عفونی و گرمسیری* تابستان ۱۳۸۳، سال نهم: شماره ۲۵ صفحات ۷۱ تا ۷۳.
10. Jaffar A, MBBS, FACP. Incidence and Epidemiology of Methicillin-Resistant *Staphylococcus aureus* Infection in a Saudi Arabian Hospital, Saudi Arabian. *Infect Control Hosp Epidemiol*; 2006 October; 27:1137-1139.
11. Arti T, Arti K, Padma S. Incidence of Methicillin Resistant *Staphylococcus aureus* (MRSA) in pus Samples at a Tertiary Care Hospital, AIIMS, New Delhi, India. *JIACM*; 2008; 9(1): 33-5.
12. Daniel L, Natalie C. Structural basis for the β -Lactam resistance of PBP2a from methicillin-resistant *staphylococcus aureus*, British Columbia, Canada. *Nature satructur bio*; 2002 November; 9(11):870-76.
13. Lin Y, Lauderdale T, Lin H, Chen P, Cheng M, et al. An outbreak of methicillin-resistant *Staphylococcus aureus* infection in patients of pediatric intensive care unit and high carriage rate among health care workers, Kaohsiung, Taiwan. *J Microbial Immunol Infect*; 2007 August; 40:325-334.
14. Japooni A, Alborzi A, Orafa F, Rasouli M, Farshad S. Distribution Patterns of Methicillin Resistance Genes (*mecA*) in *Staphylococcus aureus* Isolated from Clinical Specimens, Shiraz, Iran. *Iranian Biomedical Journal*; 2004 June 6; 173-178.
15. Vahdani P, Saifi M, Aslani MM, Asarian AA, Sharafi K. Antibiotic Resistant Patterns in MRSA Isolates from Patients Admitted in ICU and Infectious Ward, Tehran, Iran. *Tanaffos*; 2004; 3(11):37-44.
۱۶. شجری غلامرضا، منیری رضوان. بررسی الگوی حساسیت و مقاومت آنتی بیوتیکی استافیلوکوکوس اورئوس جدا شده از نمونه های ارسالی به آزمایشگاه مرکزی کاشان. *فیض پاییز* ۱۳۸۱، سال ششم: شماره ۳ صفحه ۲.
17. Centers for Disease Control and Prevention. *Staphylococcus aureus* resistant to vancomycin, United State. *Morb Mortal Wkly Rep*; 2002 July 5; 51(26):565-67.
18. Tenover FC, Biddle JW, Lancaster MV. Increasing resistance to vancomycin and other glycopeptides in *Staphylococcus aureus*, Georgia, USA. *Emerg Infect Dis*; 2001 Mar-Apr; 7(2):327-32.
۱۹. ستاری مرتضی، زندی فاطمه. شناسایی و تعیین الگوی مقاومت دارویی و بررسی تولید بتالاکتماز در سویه های استافیلوکوکی جدا شده از عفونتهای ادراری. *فصلنامه بیماریهای عفونی و گرمسیری* بهار ۱۳۸۴، سال دهم: شماره ۲۸ صفحات ۲۳ تا ۲۶.

۲۰. علوی نائینی رویا، درویشی محمد، ایزدی مرتضی، ایلامی اورنگ، حاتمی حسین . بررسی فراوانی ناقلین بینی استافیلوکوک آرئوس و مقاومت دارویی آن در پرسنل بخش جراحی و گروه شاهد آنان . فصلنامه بیماریهای عفونی و گرمسیری زمستان ۱۳۸۴ ، سال دهم : شماره ۳۱ صفحات ۴۳ تا ۴۶ .

۲۱. محمد علیزاده بختوری افшиن ، یادگاری داود ، رفیع زاده رضا ، حسینی مقدم سید محمد مهدی ، جهان بین مهرنوش . الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی در میکروارگانیسمهای گرم مثبت بیمارستانی در طی سالهای ۷۹-۸۳ . فصلنامه بیماریهای عفونی و گرمسیری زمستان ۱۳۸۴ ، سال دهم ، شماره ۳۱ صفحات ۴۷ تا ۵۱ ..

22.Zorgani A, Shawerf O, Tawil K, EI-Turki E ,Ghenghesh KS. Inducible Clindamycin resistance among staphylococci isolated from burn patients, Tripoli, Libya. DOI: 10.4176/090128.

23.Kumbukgolla WW,Thevanesam V,Kumar NS,Bandar BMR. Antibacterial Activity of Oxacillin against Methicillin Resistant Staphylococcus aureus (MRSA) Pre-Incubated with Tea Catechins, Peradeniya, Sri Lanka. Proceedings of the Peradeniya University Research Sessions; 2007 November;12:82-3.

24. Kato Y, Suzuki T, Ida T, Maebashi K, Sakurai M,et al. Microbiological and clinical study of methicillin-resistant Staphylococcus aureus (MRSA) carrying VraS mutation: changes in susceptibility to glycopeptides and clinical significance, Tokyo, Japan. Inter J Antimicrob Agents; 2008;31: 64–70 .